

Sokoliki Górskie

Parafia greckokatolicka w miejscu, dekanat Żukotyń¹. Najstarsza wzmianka o cerkwi pw. św. Dymitra Męczennika pochodzi z 1640 i 1655 r., gdzie odnotowano, że duchowny posiada ½ łana ziemi². W 1791 r. wzniesiono kosztem mieszkańców drugą cerkiew. W 1817 r. została ona częściowo przebudowana, a w latach 1819 i 1853 - remontowana. Była to budowla w typie bojkowskim, drewniana i trójdzielna (ryc. 1). Każdy z trzech elementów był nakryty dachem namiotowym, z jednym załomem nad nawą³. Podwaliny zabezpieczał wydatny dach okapowy oparty na wystających belkach zrębu, zwany sobotami. Cerkiew istniała do czasu II wojny św., pomimo, że w 1931 r. wybudowano we wsi nową cerkiew murowaną. W okresie II wojny została zniszczona.

W 1931 r. została wzniesiona filialna cerkiew greckokatolicka pw. św. Dymitra (według autorskiego projektu Eugeniusza Nagórnego)⁴. Świątynia jest murowana i wykonana na planie krzyża greckiego, z dwoma zakrystiami (fot. 1). Nad nawą wznosi się otynkowany, cylindryczny baraban, z barokową banią i ażurową latarnią. Boczne ramiona i babiniec nakrywa dach dwuspadowy, natomiast prezbiterium – pięciospadowy. Podczas II wojny św. mieszkańców wysiedlono, a w cerkwi zlokalizowano punkt straży granicznej. Od 1990 r. do dziś świątynia stoi opuszczona.

Kaplica publiczna rzymskokatolicka filialna pw. Najświętszego Serca Jezusa była wykonana z drewna i zbudowana w 1912 r. Należała do parafii Borynia w dekanacie samborskim. Została wzniesiona z inicjatywy ks. Ignacego Kułakowskiego, proboszcza z Turki. Usytuowana była po prawej stronie Sanu, w odległości blisko 2 km od cerkwi. Dziś nie istnieje.

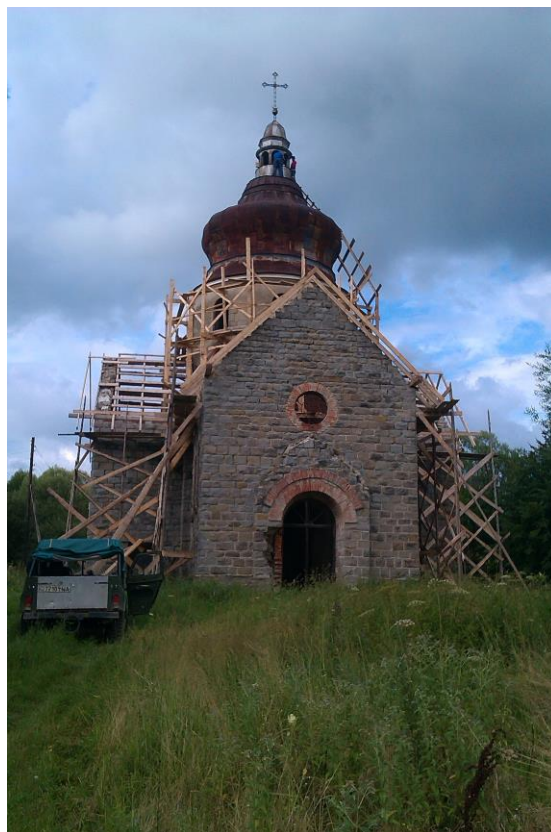
Ryc. 1. Sokoliki Górskie, cerkiew pw. św. Dymitra, 1791 r. (stan na 1937 r.). Źródło: Kryciński S. (red.). 1995, s. 379.

¹ Budzyński S. 1993. Op. cit., s. 334.

² Slobodjan W. 2003. Op. cit., s. 149.

³ Slobodjan W. 2003. Op. cit., s. 149.

⁴ Slobodjan W. 2003. Op. cit., s. 149

Fot. 1. Sokoliki Górskie - cerkiew greckokatolicka pw. św. Dymitra; z lewej – stan na 2012 r. (fot. G. Holly) i z prawej – stan na 2014 r. (fot. I. Shpakivska).